

Liidetud kohtuasjad T-49/02–T-51/02

Brasserie nationale SA (varem Brasseries Funck-Bricher et Bofferding) jt

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon

Kokkulepped — Luksemburgi õlleturg — Trahvid

Esimese Astme Kohtu otsus (teine koda), 27. juuli 2005 . . . . . II - 3038

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Konkurents — Kartellikokkulepped — Keeld — Liiga ebasoodsaks peetavate õigusnormide mõju kõrvaldamiseks sõlmitud kartellikokkulepped — Lubamatus (EÜ artikli 81 lõige 1)*
2. *Konkurents — Kartellikokkulepped — Keeld — EÜ artikli 81 lõikes 1 keelatud kartellikokkuleppe õigustamine põhjendatuse doktriini alusel — Lubamatus (EÜ artikli 81 lõige 1)*

3. *Konkurents — Kartellikokkulepped — Konkurentsi kahjustamine — Hindamiskriteeriumid — Konkurentsivastane eesmärk — Piisav tuvastamine*
(EÜ artikli 81 lõige 1)

4. *Konkurents — Kartellikokkulepped — Ettevõtjatevahelised kokkulepped — Mõiste — Tahte ühtsus kavandatava turukäitumise osas — Tahteavalduse vorm — Mõju puudumine*
(EÜ artikli 81 lõige 1)

5. *Konkurents — Haldusmenetlus — Rikkumist sedastav otsus — Kohustus asjaomast turgu piiritleda — Ulatus*
(EÜ artikkel 81)

6. *Konkurents — Ühenduse eeskirjad — Rikkumised — Tahtlus — Mõiste*
(Nõukogu määrus nr 17, artikkel 15)

7. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Komisjoni kaalutusõigus — Kohtulik kontroll*
(EÜ artikkel 229; nõukogu määrus nr 17, artikkel 17)

8. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Kriteeriumid — Rikkumise raskus — Eriti rasked rikkumised — Turu jagamine — Turu eraldamine*
(EÜ artikli 81 lõige 1; nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2)

9. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Kriteeriumid — Rikkumiste kestus — Konkurentsi piirava eesmärgiga kokkuleppe keeld kokkuleppe mõjust olenemata — Kokkuleppe olemasolu kestuse arvessevõtmine olenemata sellest, et kokkulepet ei täidetud*
(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2)

10. Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Kriteeriumid — Rikkumise raskus — Kergendavad asjaolud — Kokkuleppe täitmata jätmise — Hindamine iga ettevõtja individuaalse käitumise põhjal

(Nõukogu määrus nr 17, artikli 15 lõige 2; komisjoni teatis 98/C 9/03, punkt 3)

1. Ei saa aktsepteerida seda, et ettevõtjad püüavad korvata nende meelest liiga ebasoodsate õigusnormide mõju sellesihiliste kokkulepete sõlmimisega, tuues ettekäändeks, et need õigusnormid tekitavad ettevõtjaid kahjustava tasakaalustamatuse.
3. Kui ettevõtjatevahelise kokkuleppe eesmärk on konkurentsi piiramine, siis puudub vajadus kontrollida, kas konkurentsi piiramine oli ka selle tagajärg.

(vt punktid 97 ja 140)

(vt punkt 81)

2. Kui on tuvastatud, et lepingu eesmärk on oma olemuselt konkurentsipiirang — näiteks klientuuri jagamine —, ei saa see leping põhjendatuse doktriini (*rule of reason*) alusel jääda väljapoole EÜ artikli 81 lõike 1 eeskirju seetõttu, et sellel on ka õiguspäraseid eesmärke.
4. EÜ artikli 81 lõike 1 mõttes kokkuleppe puhul on keskne vähemalt kahe poole ühine tahe, ning tahte väljendamise vorm ei ole oluline, kui see tõeselt kajastab poolte taht.

(vt punkt 119)

(vt punkt 85)

5. Komisjon on EÜ artikli 81 kohase otsuse vastuvõtmisel asjaomase turu piiritlemiseks kohustatud ainult siis, kui ilma sellise piiritlemiseta ei ole võimalik

kindlaks teha, kas asjaomane kokkulepe, ettevõtjate ühenduse otsus või kooskõlastatud tegevus võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning kas selle eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ühистuru piires.

kriteeriumidest, mida tuleks tingimata arvesse võtta. Lisaks on komisjonil määruse nr 17 raames kaalutusõigus trahvisumma kindlaksmääramisel, et suunata ettevõtjaid konkurentsieskirju järgima.

(vt punkt 144)

Esimese Astme Kohtu pädevuses on aga kontrollida, kas määratud trahvisumma on proportsionaalne rikkumise raskusastme ja kestusega ning kõrvutada rikkumise raskust ja asjaolusid, millele hageja tugineb. Määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ST artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodit käsitlevad suunised ei mõjuta trahvi hindamist ühenduse kohtus, kellel on selles osas täielik pädevus vastavalt määruse nr 17 artiklile 17.

6. Selleks, et EÜ asutamislepingu konkurentsireeglite rikkumist saaks pidada tahtlikuks, ei ole vaja, et ettevõtja oleks teadlik konkurentsi piiramisest, vaid piisab sellest, kui talle ei saanud olla teadmata, et etteheidetava käitumise eesmärk oli piirata konkurentsi, ning tähtsust ei ole sellel, kas ettevõtja oli teadlik EÜ artikli 81 rikkumisest.

(vt punkt 155)

(vt punktid 169 ja 170)

7. Konkurentsioiguse rikkumise raskusastme tuvastamisel tuleb arvestada paljusid tegureid, näiteks rikkumise konkreetseid asjaolusid, selle konteksti ja trahvi hoiatavust, ilma et oleks koostatud kohustuslikku või ammendavat loetelu
8. Turu jagamine ja eraldamine on kõige raskemad EÜ artikli 81 rikkumised.

Mis puutub turu jagamisse, siis seda liiki kokkulepped kuuluvad kokkulepete hulka, mis on EÜ artikli 81 lõike 1 punktis c otsesõnu tunnistatud ühisturuga kokkusobimatuks. Need kokkulepped on kvalifitseeritud ilmseteks konkurentsipiiranguteks.

Mis puutub ühisturu osade üksteisest eraldamisse, siis selline ilmne konkurentsioiguse rikkumine on oma laadilt eriti raske. See töötab vastu ühenduse kõige põhilisematele eesmärkidele, eelkõige ühtse turu rajamisele.

(vt punktid 173–175)

9. Kuna komisjon ei ole tõendanud konkurentsipiirava eesmärgiga kokkuleppe mõju ega ole ka kohustatud seda tegema, sest kõnesoleval kokkuleppel on konkurentsipiirav eesmärk, siis ei ole asjaolul, kas selle kokkuleppe mingit tahku rakendati või mitte, rikkumise kestuse arvu-

tamisel tähtsust. Konkurentsipiirava eesmärgiga rikkumise kestuse arvutamisel tuleb kindlaks määrata ainult kokkuleppe olemasolu kestus, st ajavahemik kokkuleppe sõlmimise kuupäevast kuni selle lõpetamise kuupäevani.

(vt punkt 185)

10. Määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ST artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodit käsitlevate suuniste punkti 3 teist taanet, milles on nimetatud „endast rikkumist kujutavate kokkulepete täitmata või tegude tegemata jätmise”, ei saa tõlgendada nii, nagu peetaks sellega silmas eeldust, et kogu kokkulepe on täitmata jäetud, arvestamata iga ettevõtja käitumist, vaid seda tuleb mõista asjaoluna, mis põhineb iga ettevõtja individuaalsel käitumisel.

(vt punkt 195)